
NEWSLETTER 16.12. 2020

Novela zákona o obchodních korporacích 2021

NOVELA ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH 2021

Dne 1. ledna 2021 vstupuje v účinnost tzv. velká novela zákona o obchodních korporacích, tedy zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, a další související zákony.

MEZI NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ZMĚNY ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH náleží zejména:

(i) Nová pravidla pro rozdělování zisku

Novela výslovně upřesňuje, že **na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky** schválené nejvyšším orgánem obchodní korporace **lze rozdělit zisk** a nově také podíl na vlastních zdrojích **až do konce účetního období** následujícího po účetním období, za něž byla účetní závěrka sestavena.

Nově se tedy stanoví, že podíl na jiných vlastních zdrojích lze stanovit pouze na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky, a dále, že rozhodnutí o rozdělení zisku může valná hromada obchodní korporace přijmout kdykoliv v průběhu celého účetního období následujícího po účetním období, za které je sestavena (dosud to bylo možné pouze do 6 měsíců po skončení daného účetního období).

(ii) Pravidla pro výplatu zálohy na podíl na zisku

Novela umožňuje vyplatit pouze **zálohy na podíl na zisku**, nikoliv zálohy na jiné vlastní zdroje.

Záloha na podíl na zisku může být vyplacena v průběhu probíhajícího účetního období jen **na základě mezitímní účetní závěrky**, ze které vyplývá, že obchodní korporace má dostatek zdrojů na rozdělení zisku. Vyplácené zálohy přitom musí odrážet ekonomickou situaci obchodní korporace za určité delší období (s ohledem na výsledek hospodaření minulých let), nikoliv jen aktuální hospodářský výsledek, který může být přechodný.

Novela upravuje i **vracení záloh**, a to do 3 měsíců ode dne, kdy byla nebo měla být schválena řádná nebo mimořádná účetní závěrka, například v situaci, kdy se zisk po uzavření účetního období vůbec nerozděluje nebo se rozděluje v nižší výši, než byly vyplaceny zálohy.

Podle přechodného ustanovení se nová pravidla poprvé aplikují na zálohy na podíl na zisku vyplácené v účetním období zahájeném po účinnosti novely (tj. v roce 2021).

(iii) Nová povinnost člena voleného orgánu - právnické osoby zmocnit fyzickou osobu ke svému zastupování

V případě, že **členem voleného orgánu** kapitálové společnosti nebo družstva je **právnická osoba**, je tato povinna **zmocnit** (bez zbytečného odkladu) **konkrétní (jedinou) fyzickou osobu**, která splňuje požadavky a předpoklady pro výkon funkce člena voleného orgánu, aby právnickou osobu v tomto orgánu zastupovala.

Zmocněná fyzická osoba jako zástupce právnické osoby (člena voleného orgánu) musí být zapsána do obchodního rejstříku. **Bez zápisu fyzické osoby do obchodního rejstříku** nelze právnickou osobu jako člena orgánu do obchodního rejstříku zapsat.

Jestliže právnická osoba svého zástupce nezmocní a ten nebude zapsán do obchodního rejstříku ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy právnické osobě funkce člena voleného orgánu vznikla, její **funkce** ze zákona **zanikne**.

Podle přechodného ustanovení právnická osoba, která je členem voleného orgánu kapitálové společnosti nebo družstva ke dni nabytí účinnosti novely (tj. k 1.1.2021), je povinna zmocnit shora uvedenou fyzickou osobu ke svému zastupování a nechat ji zapsat do obchodního rejstříku **do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely (tj. do 31.3.2020)**, jinak funkce právnické osoby zanikne.

(iv) Změna úpravy smlouvy o výkonu funkce

Smlouva o výkonu funkce v kapitálové společnosti musí být nadále **písemná a schvaluje ji**, včetně jejích změn, **nejvyšší orgán společnosti**. Nově se doplňují **důsledky neschválení této smlouvy nejvyšším orgánem společnosti**. Podle nové úpravy taková smlouva **nenabude účinnosti**.

Řádně schválená smlouva o výkonu funkce se stává **účinnou ode dne jejího uzavření, nebo ode dne vzniku funkce**, a to podle toho, který z těchto dnů nastal později. Nejvyšší orgán společnosti však může rozhodnout i jinak.

V případě, že je smlouva nebo v ní obsažené **ujednání o odměně** neplatné z důvodu na straně společnosti, příp. smlouva není uzavřena z důvodu na straně společnosti, nebo z důvodu vyšší moci, určuje se odměna jako **odměna obvyklá** v době uzavření smlouvy, příp. vzniku funkce. Pro eliminaci případných budoucích sporů lze kapitálovým společenstvem doporučit smlouvy o výkonu funkce uzavírat a stanovit v nich jasná pravidla pro odměňování, příp. že se jedná o bezplatný výkon funkce.

Pokud vznikne **rozpor mezi smlouvou o výkonu funkce a společenskou smlouvou**, použije se přednostně podle nové úpravy ujednání společenské smlouvy. Byla-li však smlouva o výkonu

funkce schválena většinou, která je vyžadována pro změnu společenské smlouvy, použijí se ujednání obsažená ve smlouvě o výkonu funkce.

Podle přechodných ustanovení je v případě rozporu mezi společenskou smlouvou a smlouvou o výkonu funkce, která byla schválena přede dnem nabytí účinnosti novely, třeba postupovat podle dosavadních ustanovení zákona o obchodních korporacích ve znění účinném do 31.12.2020.

(v) Splacení peněžitého vkladu u nízkokapitálových společností s ručením omezeným

Nově lze peněžitý vklad do společnosti s ručením omezeným splatit i jiným způsobem (tj. i v hotovosti), jestliže výše všech peněžitých vkladů nepřesáhne v souhrnu 20 000 Kč. V případech, kdy se výše všech vkladů pohybuje v nižších částkách, tak odpadá povinnost zřizovat a spravovat vklady na bankovním účtu.

(vi) Umožnění přítomnosti třetí osoby na jednání valné hromady společnosti

Podle dosavadní právní úpravy se mohl valné hromady účastnit pouze společník/akcionář osobně nebo v zastoupení jiné osoby. Novela nyní umožňuje, aby si společník/akcionář vzal s sebou na jednání valné hromady **jednu jinou osobu** (např. advokáta), přičemž společenská smlouva může povolit přítomnost i více osob a určit jiná pravidla. Třetí osoba však musí být vždy zavázána alespoň ke stejné mlčenlivosti jako společník/akcionář.

(vii) Podíl/akcie s tzv. vysílacím právem

Novela zakotvuje novou možnost, aby společenská smlouva společnosti s ručením omezeným nebo stanovy akciové společnosti určily, že **s podílem nebo akcií je spojeno právo jmenovat jednoho nebo více jednatelů, nebo členů představenstva**, a takto jmenovaného jednatele nebo člena představenstva (příp. i člena dozorčí rady) i odvolat.

Stanovy akciové společnost navíc mohou určit, že **s akcií je spojeno právo jmenovat i jednoho nebo více členů dozorčí rady** a tyto i odvolat.

Celkový počet takto jmenovaných jednatelů však nesmí přesáhnout počet jednatelů jmenovaných valnou hromadou a celkový počet takto jmenovaných členů představenstva nesmí být vyšší než počet členů představenstva volených valnou hromadou, příp. dozorčí radou. Tedy například v představenstvu o 3 členech, bude 1 člen představenstva jmenován akcionářem s vysílacím právem a 2 členové voleni valnou hromadou, příp. dozorčí radou.

(viii) Změna úpravy monistického systému akciové společnosti

Monistický systém vnitřní správy akciové společnosti bude nadále tvořen pouze **správní radou, která bude statutárním orgánem společnosti**. S funkcí statutárního ředitele novela vůbec nepočítá.

Jediným povinně zřizovaným orgánem akciové společnosti s monistickým systémem tak bude **správní rada**, které bude příslušet **obchodní vedení a dohled nad činností společnosti**.

Správní rada bude také zajišťovat řádné **vedení účetnictví, předkládat** valné hromadě **ke schválení účetní závěrky** a návrh na rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů nebo úhradu ztráty.

Správní rada bude mít tři členy, jestliže stanovy neurčí jinak (tzn., že správní rada může mít i jen jednoho člena, určí-li tak stanovy). Funkční období členů správní rady bude trvat tři roky, pokud stanovy nebo smlouvy o výkonu funkce nestanoví jinak.

Členy správní rady bude volit a odvolávat valná hromada, stanovy však mohou určit, že **právo jmenovat jednoho nebo více členů správní rady** a tyto členy odvolat je **spojeno s akcií** (viz výše).

(ix) Přejchodná ustanovení

Obchodní korporace mají povinnost **do 1 roku ode dne nabytí účinnosti novely (tj. do 1.1.2022) přizpůsobit svá zakladatelská právní jednání** nové úpravě a **doručit je do sbírky listin**. Zároveň však platí pravidlo, že pokud by jakékoliv ustanovení společenské smlouvy bylo v rozporu s kogentními ustanoveními nové úpravy, pozbývá účinnosti již ke dni nabytí účinnosti novely, tj. k 1.1.2021(může se jednat např. o pravidla pro rozdělování zisku a jiných vlastních zdrojů, pravidla pro výplatu a vracení zálohy na podíl na zisku, o pravidlo, že ve společnosti s ručením omezeným musí být alespoň jeden podíl, se kterým je spojeno hlasovací právo atd.).

Do **6 měsíců** ode dne účinnosti novely jsou obchodní korporace povinny **zapsat do obchodního rejstříku** skutečnosti, které se do obchodního rejstříku dosud nezapisovaly (např. v případě akciové společnosti se bude vedle výše základního kapitálu zapisovat i rozsah jeho splacení, jiná věcná práva k podílu v obchodní korporaci – např. předkupní právo, v případě společnosti s ručením omezeným označení podílu, může-li společník vlastnit více podílů, zahájení insolvenčního nebo jiného obdobného řízení týkajícího se zahraniční osoby atd.) a **uložit do sbírky listin** listiny, které se dosud neukládaly, nestanoví-li zákon jinak (např. návrh rozdělení jiných vlastních zdrojů, zpráva o podnikatelské činnosti a o stavu jejího majetku v případě akciových společností, které nezpracovávají výroční zprávu podle zákona o účetnictví, znalecký posudek přezkoumávající zprávu o vztazích).

Povinnost právnické osoby, které byly členem voleného orgánu kapitálové společnosti ještě před nabytím účinnosti novely, mají povinnost **zmocnit fyzickou osobu a zapsat ji do obchodního rejstříku**, jak již výše uvedeno, **do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely (tj. do 31.3.2021)**, jinak funkce právnické osoby zanikne.

Věříme, že výše uvedené shrnutí usnadní Vaši orientaci v nové právní úpravě. V případě potřeby jsme Vám plně k dispozici pro poskytnutí doplňujících informací nebo právní asistenci v dané oblasti.

Editor: JUDr. Magda Stárková, advokát, e-mail: starkova@akvk.cz

---

Hlavním cílem Newsletterů je poskytnout základní informace k danému tématu a nelze je považovat za vyčerpávající odborný návod. Obsah této publikace slouží pouze k základní orientaci a nevychází ze specifických okolností jednotlivého případu či individuálních potřeb klienta. Před každým právním jednáním v konkrétním případě doporučujeme si vyžádat odbornou právní pomoc, kterou Vám rádi na základě Vaší žádosti poskytneme.